

Primijeno: 21. 04. 2022				
Org. jed.	Klas. znak	Redni broj	Prilog	Vrijednost
02	607/22	-	26/6	4P

Komisija za akreditaciju

CRNA GORA
AGENCIJA ZA KONTROLU I OBEZBJEĐENJE KVALITETA VISOKOG
OBRAZOVANJA
Podgorica

IZVJEŠTAJ KOMISIJE ZA AKREDITACIJU

posebnog programa usavršavanja cjeloživotnog učenja »Održivi razvoj jahting i
kruzing industrije« Pomorskog fakulteta, Univerziteta Crne Gore

I

Odlukom Agencije za kontrolu i obezbjeđenje kvaliteta visokog obrazovanja (u daljem tekstu: Agencija), br.02-607/22-16/5MP od 23.02.2022. godine, a na osnovu člana 28 Zakona o visokom obrazovanju (»Službeni list CG«, br. 44/14, 52/14, 47/15, 40/16, 42/17, 71/17, 55/18, 3/19, 17/19, 47/19, 72/19 i 74/20) i člana 11 Pravila o postupku akreditacije programa cjeloživotnog učenja, imenovana je Komisija za akreditaciju navedenog programa usavršavanja cjeloživotnog učenja u sastavu:

1. **Prof. dr Darko Lacmanović**, Fakultetu za turizam »Montenegro Tourism School« Univerzitet Mediteran, predsjednik komisije
2. **Prof. dr Elen Twrdy**, Fakultet za pomorstvo i promet, Univerzitet u Ljubljani, član komisije
3. **Prof. dr Nataša Gospić**, Fakultet za saobraćaj, komunikacije i logistiku, Univerzitet Adriatik, član komisije

Komisija je imala zadatak da razmotri zahtjev Pomorskog fakulteta Kotor, Univerziteta Crne Gore za akreditaciju posebnog programa usavršavanja cjeloživotnog učenja, ostalu relevantnu dokumentaciju, te da na osnovu provjere činjeničnog stanja, dostavi Agenciji izvještaj o ocjeni kvaliteta posebnog programa usavršavanja cjeloživotnog učenja, kao i njegove usklađenosti sa profesionalnim potrebama i usvojenim standardima.

Komisiji je bila na raspolaganju sljedeća dokumentacija:

- Zahtjev za akreditaciju posebnog programa usavršavanja cjeloživotnog učenja
- Riješenje o licenciranju Univerziteta Crne Gore (Pomorski fakultet)
- Akt o osnivanju Univerziteta Crne Gore (Samoupravni sporazumu o udruživanju u Univerzitet)
- Elaborat o osnivanju programa cjeloživotnog učenja »Održivi razvoj jahting i kruzing industrije«
- Izvod iz centralnog registra privrednih subjekata uprave prihoda i carina JU Univerzitet Crne Gore

- Riješenje o licenciranju Pomorskog fakulteta Univerziteta Crne Gore za obavljanje naučnoistraživačke djelatnosti
- Odluka Vijeća Pomorskog fakulteta Univerziteta Crne Gore o pokretanju Inicijative za organizovanje programa cjeloživotnog učenja
- Pravilnik o organizaciji i radu sistema za osiguranje i unaprijeđenje kvaliteta na Univerzitetu Crne Gore
- Inicijativa za razvijanje kvalifikacije
- Odluka Senata Univerziteta Crne Gore o pozitivnom mišljenju u vezi Elaborata o osnivanju programa cjeloživotnog učenja »Održivi razvoj jahting i kruzing industrije«
- Odluka Senata Univerziteta Crne Gore o usvajanju Elaborata o osnivanju programa cjeloživotnog učenja »Održivi razvoj jahting i kruzing industrije«
- Dopis Komisiji za cjeloživotno učenje Univerziteta Crne Gore u vezi Elaborata o osnivanju programa cjeloživotnog učenja »Održivi razvoj jahting i kruzing industrije«

II

Polazeći od odredbi Pravila o postupku akreditacije programa cjeloživotnog učenja u Republici Crnoj Gori, koja je Agencija za kontrolu i obezbjeđenje kvaliteta visokog obrazovanja, pod protk.brojem: 01-630/19-164/1 usvojila 18.09.2019., te analize Zahtjeva za akreditaciju, pažnju fokusiramo na prikaz ukupnih uslova realizacije posebnog programa usavršavanja cjeloživotnog učenja:

»Održivi razvoj jahting i kruzing industrije«

na Pomorskom fakultetu, Univerziteta Crne Gore

(1) Osnovni podaci o Pomorskom fakultetu, Univerziteta Crne Gore

Pomorski fakultet Kotor (PFK) je visokoškolska ustanova koja djeluje u sastavu Univerziteta Crne Gore (UCG), kao jedna od njegovih najstarijih organizacionih jedinica. Rad ove obrazovne ustanove, u kojoj se uspješno obrazuju pomorci i pomorski stručnjaci, počeo je 1959. godine kada je osnovana Viša pomorska škola u Kotoru, koja je 1981. godine prerasla u visokoškolsku - Fakultet za pomorstvo Kotor, a 2016. godine mijenja naziv u Pomorski fakultet Kotor.

Fakultet se nalazi na adresi: Dobrota br.36, 85330 Kotor, Crna Gora.

Na Pomorskom fakultetu Kotor od akademske 2017/18 postoje sljedeći studijski programi:

1. Nautika i pomorski saobraćaj, osnovne akademske studije, BSc, 180 ECTS.
2. Brodomaštinstvo, osnovne akademske studije, BSc, 180 ECTS.
3. Pomorska elektrotehnika, osnovne akademske studije, BSc, 180 ECTS.
4. Menadžment u pomorstvu i logistika, osnovne akademske studije, BSc, 180 ECTS.
5. Pomorske nauke, master akademske studije, MSc, 120 ECTS.
6. Menadžment u pomorstvu i logistika, master akademske studije, MSc, 120 ECTS.
7. Pomorske nauke, doktorske studije, PhD, 180 ECTS.
8. Menadžment u pomorstvu i logistika, doktorske studije, PhD, 180 ECTS.

Fakultet posjeduje Riješenje o licenciranju Ministarstva prosvjete pod UPI brojem: 060-84/2017-1, od 03.07.2017.

(2) Podaci o posebnom programu usavršavanja cjeloživotnog učenja

Naziv posebnog programa usavršavanja cjeloživotnog učenja (u daljem tekstu: CŽU) je: **»Održivi razvoj jahting i kruzing industrije«.**

Povod osnivanja programa cjeloživotnog učenja iz interdisciplinarne oblasti održivog razvoja jahting i kruzing industrije koji će se držati na engleskom jeziku je dvojak. Kao prvo, kroz realizaciju Erasmus+ projekta »Jačanje internacionalizacije na univerzitetima u Crnoj Gori kroz efikasno strateško planiranje - IESP« je predviđeno da se pokrene ljetnja škola na engleskom jeziku u cilju povećanja dolazne mobilnosti studenata. Kao drugo, pokretanje programa CŽU »Održivi razvoj jahting i kruzing industrija« je pokušaj odgovora na stalne zahtjeve kompanija iz sektora plave ekonomije za kadrovima koji su u stanju upravljati marinama i lukama kao složenim tehničko-tehnološkim sistemima.

Program CŽU »Održivi razvoj jahting i kruzing industrija« je interdisciplinarni program iz oblasti plave ekonomije, koji uključuje širu oblast pomorstva, jahting i kruzing operacije i njihovo upravljanje, nautički i kruzing turizam, njihov uticaj na životnu sredinu i upravljanje zaštitom morske sredine i priobalja i dr.

Program CŽU obuhvata sljedeće tematske oblasti:

1. Upravljanje održivim nautičkim i kruzing sektorom
 - 1.1. Uvod u savremeni obalni turizam
 - 1.2. Održivi razvoj nautičkog turizma i upravljanje marinama
 - 1.3. Održivi razvoj kruzing turizma i upravljanje kruzing lukama
2. Održive operacije u marinama i kruzing lukama
 - 2.1. Procjena glavnih parametara navigacije
 - 2.2. Planiranje i razvoj infrastrukture marina i kruzing luka
 - 2.3. Sigurnost i zaštita u marinama i lučkim područjima
3. Ekološki aspekti održivog nautičkog i kruzing sektora
 - 3.1. Zaštita mora i priobalja od pomorskih aktivnosti

Program CŽU je vrijednovan sa 2 ECTS. Predviđeno trajanje programa CŽU je ukupno 60 sati.

Poslije završetka programa cjeloživotnog učenja polaznici će dobiti Sertifikat o završenom CŽU, čiji oblik i sadržaj će biti utvrđeni posebnim aktom.

Ciljna grupa su aktivni studenti, kao i zaposleni u sektoru jahting i kruzing industrija (marine, kruzer luke, pomorske agencije, brodari, turistički radnici itd.) sa završenom četvorogodišnjom srednjom školom.

Uslovi, kriterijumi i postupak upisa na program cjeloživotnog učenja je regulisan Pravilima za programe CŽU na UCG, Poglavlje VI.

Da bi se mogli smatrati kvalifikovanim polaznicima, moraju ispuniti sljedeće uslove:

Studenti:

- U trenutku prijave mora biti prijavljen kao redovni student.
- Dobro poznavanje engleskog jezika, minimum B2 nivoa.

Profesionalci:

- Dobro poznavanje engleskog jezika, minimum B2 nivoa.

Svi polaznici moraju da polažu pred-test i završni test, da aktivno učestvuju na predavanjima i vježbama, kao i da predaju zadatke na vrijeme i da prisustvuju pokaznim vježbama u marinama i lukama.

Preporuka je da svi polaznici imaju u posjedu prenosni računar ili tablet sa instaliranim microsoft office programima i zoom aplikacijom.

Opšti ishodi učenja, koji se stiču na programu cjeloživotnog učenja, definisani su potrebama tržišta koji su nastali nakon istraživanja potreba marina, kruzina luka, pomorskih agencija i dr.

Nakon savladavanja ovog programa, polaznici bi trebali biti u mogućnosti da:

- opišu najnovije trendove u nautičkom i kruzina turizmu;
- primjenjuju savremene metode upravljanja i marketinga marina i kruzina luka;
- dožive praktična iskustva u upravljanju savremenim marinama i kruzina lukama;
- objasne savremene metode navigacije jahti i kruzina brodova;
- opišu koncept razvoja infrastrukture modernih marina i kruzina luka;
- primjenjuju savremene metode u cilju obezbjeđivanja sigurnosti i bezbjednosti marina i kruzina luka;
- klasifikuju različite vrste zagađivača sa jahti i kruzina brodova i metode njihovog uklanjanja.

(3) Obrazloženje potrebe za realizacijom programa;

Realizacijom Erasmus+ projekta „Jačanje internacionalizacije na univerzitetima u Crnoj Gori kroz efikasno strateško planiranje - IESP“ (www.iesp.ucg.ac.me) je predviđeno da se pokrene program cjeloživotnog učenja - ljetnja škola na engleskom jeziku u cilju jačanja internacionalizacije univerziteta kroz povećanje dolazne mobilnosti (stranih) studenata.

Pokretanje programa CŽU „Održivi razvoj jahting i kruzina industrija“ je pokušaj odgovora u kontekstu plave ekonomije za kadrovima koji su u stanju upravljati savremenim i održivim marinama i kruzina lukama. Prema podacima prikazanim u Strategiji razvoja pomorske privrede za period od 2020. do 2030. godine usvojenoj u julu 2020. godine od strane Vlade Crne Gore koju je predložilo Ministarstvo saobraćaja i pomorstva, samo u Crnoj Gori postoji 488 poslovnih sistema sa preko 1.580 zaposlenih koji su registrovani i bave se nekom od aktivnosti plave ekonomije (podatak iz 2018. godine).

Uvidom u naknadno dostavljene činjenice Komisija konstatuje da postoji jasno izraženo obrazloženje potrebe za realizacijom programa u smislu potreba na tržištu rada i internacionalizacije Univerziteta Crne Gore.

(4) Realizacija i oblici izvođenja programa

Nastava će se realizovati posredstvom predavanja, vježbi (računskih, laboratorijskih, pokaznih, praktičnih i na simulatoru) i samostalnog rada polaznika. Kao dodatni vid izvođenja nastave polaznicima će biti obezbijeđen pristup on-line nastavnim materijalima i testovima za on-line provjeru znanja kroz automatsku obradu i prezentacije postignutih rezultata. Provjere znanja polaznika će se realizovati na način da će se na početku programa provjeriti prethodno stečeno znanje polaznika iz oblasti održivog razvoja u jahting i kruzing industijama putem inicijalnog testa. Nakon vremenskog perioda predviđenog za realizaciju programa cjeloživotnog učenja kroz nastavu kandidati će pristupiti elektronskom polaganju Završnog ispita, na osnovu čega će se utvrditi njihov ostvareni napredak. Konačna ocjena ovog programa se formira kontinuiranim praćenjem rada i postignutih rezultata polaznika na Završnom ispitu.

Provjera znanja će se vršiti na način kako je regulisano QMS na PFK i Pravilima CŽU.

Uvidom u dodatna obrazloženja komisija smatra da je realizacija programa u skladu sa internim aktima institucije u tom smislu.

(5) Interni mehanizmi za praćenje kvaliteta i uspješnosti realizacije programa

Polaznici će biti u prilici da to učine putem elektronske, on-line ankete. Sistemom kvaliteta na Fakultetu predviđena je procedura, PF P05 - Utvrđivanje i preispitivanje zahtjeva korisnika, koja predviđa kontinualno ocjenjivanje nastavnog osoblja od strane polaznika, te praćenje daljih aktivnosti u pogledu poboljšanja izvođenja nastavnog procesa koje se usvajaju na vijećima Fakulteta.

Izveštaji anketa se razmatraju na Vijeću Fakulteta i usvajaju na redovnim godišnjim preispitivanjima rukovodstva.

Implementirani sistem kvaliteta, sertifikovan od strane pomenutih eksternih provjerivača, predviđa Priručnik kvaliteta i 13 procedura u okviru dokumentovanog upravljanja kvalitetom. Modelom su jasno definisane sve procedure sistema koje se odnose na sistem upravljanja, kontrolu i praćenje procesa te nadzora na cijelom Fakultetu, kontrole i poboljšanja sistema na način na koji je organizovan svaki sistem kvaliteta jedne obrazovne institucije. Pomorski fakultet Kotor razmatra rezultate analize i vrednovanja, izlazne elemente preispitivanja od strane rukovodstva, da utvrdi da li postoje potrebe ili prilike kojima se mora baviti u okviru stalnog poboljšavanja.

Na osnovu dostavljene dokumentacije može se zaključiti da će o svim segmentima kvaliteta realizacije predmetnog programa biti vođena odgovarajuća pažnja.

(6) Akademsko osoblje koje učestvuje u izvođenju programa

S obzirom na interdisciplinarni karakter programa CŽU, u realizaciju nastave programa CŽU biće uključeno nastavno osoblje Pomorskog fakulteta Kotor, Fakulteta za turizam i hotelijerstvo (FTH), Instituta za biologiju mora (IBM), kao i stručnjaci iz marina i luka, a čije je praktično znanje i iskustvo koje prenose polaznicima i polaznicima obuka od velikog značaja.

U cilju praćenja savremenih tokova iz šire oblasti plave ekonomije, uključujući, ove tri jedinice stalno ulažu u sopstveni kadar. Veliki broj naših nastavnika i saradnika su boravili na dužim ili kraćim specijalizacijama u inostranstvu. Mnogi su uključeni u realizaciju značajnih međunarodnih i nacionalnih naučno-istraživačkih i razvojnih projekata, čiji su nosioci upravo ove tri organizacione jedinice UCG.

S obzirom da je Pomorski fakultet Kotor nosilac ovog programa CŽU, za rukovođenje programom biće odgovoran dekan, prodekan za nastavu i rukovodilac programa cjeloživotnog učenja.

(7) Resursi za realizaciju programa

Program cjeloživotnog učenja će se organizovati na Pomorskom fakultetu u Kotoru, pri čemu će se dio pokaznih vježbi organizovati u laboratorijama Instituta za biologiju mora, Luci Kotor, marini i Portonovi.

Nastava će se izvoditi u postojećim učionicama i laboratorijama Pomorskog fakulteta Kotor.

Za potrebe programa CŽU, nastava će se organizovati u prostorijama B3, P2, sala off-shore simulatora, kao i u računarskoj sali br.1 (u dostavljenom elaboratu, slike 2 – 5).

Prostor na Fakultetu je opremljen kompjuterskom opremom, što omogućava nastavnom osoblju adekvatnu pripremu nastave i komunikaciju, ali i polaznicima obuku, u oblastima kod kojih je primjena informacionih tehnologija neophodna.

Učionice su opremljene najnovijom IT opremom nabavljenom kroz realizaciju Erasmus+ projekta „Jačanje internacionalizacije na univerzitetima u Crnoj Gori kroz efikasno strateško planiranje - IESP“.

U cilju kvalitetne podrške realizaciji programa CŽU, koristit će se postojeći brodski simulatori plovidbe na Pomorskom fakultetu Kotor. Nautički brodski simulatori su najnovije generacije proizvođača Wartsila – Transas.

Polaznicima i nastavnicima stoji na raspolaganju biblioteka Pomorskog fakulteta u Kotoru u kojoj se nalaze naslovi na crnogorskom i engleskom jeziku iz šire oblasti pomorstva, turizma, ekologije i drugih oblasti zastupljenih u programa CŽU.

Komisija smatra da postoje dovoljni resursi za izvođenje predmetnog programa.

(8) Struktura programa u odnosu na predviđene ishode učenja

Tabela 1. Plan programa CŽU “Održivi razvoj jahting i kruzing industrije”

TC1	Upravljanje održivim nautičkim i kruzing sektorom
	Uvod u savremeni obalni turizam
	Održivi razvoj nautičkog turizma i upravljanje marinama
	Održivi razvoj kruzing turizma i upravljanje kruzing lukama
TC2	Održive operacije u marinama i kruzing lukama
	Procjena glavnih parametara navigacije
	Planiranje i razvoj infrastrukture marina i kruzer luka
	Sigurnost i bezbjednost u marinama i kruzer lukama
TC3	Ekološki aspekti održivog nautičkog i kruzing sektora
	Zaštita mora i priobalja od pomorskih aktivnosti

Nakon dostavljanja dodatnih informacija komisija smatra da je program prihvatljiv sa stanovišta predviđenih ciljeva i ishoda učenja.

Predviđen je dovoljan broj nastavnih jedinica po pojedinačnim oblastima programa i u skladu sa kreditnim opterećenjem. Unešene su zahtijevane izmjene u smislu naziva i strukture tema u oblastima gdje je to sugerisano od strane komisije. Nastavne metode su u skladu sa predviđenim programom izvođenja nastave i planiranim resursima.

(9) Ekonomska opravdanost programa.

Predviđeni broj polaznika je minimum 20, maksimum 40. Program CŽU je u cjelini samofinansirajući. Predlaže se cijena po polazniku u iznosu od 250 eura za aktivne studente i 500 eura za zaposlene u kompanijama. Sredstva ostvarena od uplata polaznika programa raspoređivaće se prema Statutu UCG i Pravilniku o raspodjeli sredstava od tržišta kojeg je usvojio UO UCG.

Nakon dostavljanja finansijskog plana (budžeta) komisija konstatuje ekonomsku opravdanost programa.

(10) Preporuke komisije

Shodno očekivanim pozitivnim iskustvima u realizaciji navedenog programa komisija preporučuje daljni razvoj interdisciplinarnih programa usavršavanja cjeloživotnog učenja na univerzitetu.

Komisija preporučuje kontrolu realizacije postupka ocjenjivanja kako bi se obezbijedio zadati kvalitet izvođenja programa.

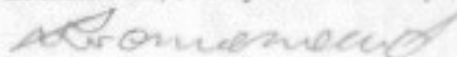
Komisija preporučuje da se kontinuiranim monitoringom obezbijeduje izvođenje svih aktivnosti realizacije programa u skladu sa zadatim ciljevima i ishodima učenja.

Nakon upoznavanja sa Zahtjevom za akreditaciju i uvidom u priloženu dokumentaciju i usvajanja primjedbi i sugestija, Komisija za akreditaciju posebnog programa usavršavanja cjeloživotnog učenja: »Održivi razvoj jahting i kruzing industrije« Pomorskog fakulteta, Univerziteta Crne Gore, predlaže Agenciji za kontrolu i obezbijedenje kvaliteta visokog obrazovanja Crne Gore da odobri akreditovanje navedenog programa usavršavanja cjeloživotnog učenja na period od 5 godina.

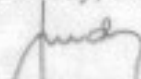
Podgorica, 14.04.2022.

Komisija za akreditaciju:

1. Prof. dr Darko Lacmanović, Predsjednik Komisije;



2. Prof. dr Elen Twrdy, član



3. Prof. dr Nataša Gospić, član

